

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULU XLIX.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Garsoni nefrancați nu se primesc. — Manuscrisuri nu se retrămit.

N° 202.

Martă, Mercuri 10 (22) Septemvre.

1886.

Brașov, 9 Septemvre 1886.

Campania parlamentară în Ungaria s'a început prin nise interpelațiuni și discursuri relative la politica esteriă a monarhiei noastre, cari au astăzi o însemnătate foarte serioasă.

Încă nici nu-și terminase camera deputaților încercările de constituire și în prima ședință dela 18 l. c. s'au și adresat ministrului-președinte două interpelări asupra avenimentelor în Bulgaria și a politicii austro-ungare, una din partea deputatului Balthasar Horvath, care actualmente nu se ține de nici o partidă, și cealaltă din partea președintelui clubului stângei estreme Daniel Iranyi.

Trebue să recunoșcem, că Ungurii au un instinct de conservare proprie foarte dezvoltat și pôte de aici vine, că de multe ori în cestiunile esteriore ei esagerază și vedu situațiunea în color mult mai negre și periculoase, decât se presentă ea în realitate. De astădată însă se pôte dice, că numiții interpelanți au căutat să se exprime în termeni cât mai moderați și tocmai prin aceea au făcut să se reieșă și mai mult serioșitatea situațiunei ce au creat'o monarhiei noastre evenimentele din urmă în peninsula balcanică, evenimente cari, după cum șise Balthasar Horvath, sunt fatale pentru ea.

În nise momente când cei din Berlin se cundăză bărbătesce pe cei din Petersburg și când pressa rusescă se folosese de un limbaj din ce în ce mai provocător, este foarte îndreptățită temerea, ce-o arată Ungurii în privința însemnătății și a valoarei alianței germane pentru Austro-Ungaria.

Are dreptate Balthasar Horvath decât susține, că principele Alexandru a reprezentat principiul unei Bulgarie libere și independente față cu principiul ca din Bulgaria să devină un stat vasal rusesc. De douăzeci de ani, șise Horvath, am adus cele mai mari jertfe spre a apăra interesele vitale ale Austro-Ungariei în Orient și astăzi stăm uimiți și plini de îngrijire înaintea întrebării: „Decât după atâtea jertfe este posibilă pentru noi o dezvoltare atât de nefavorabilă în Orient, este posibilă într'un timp, când stăm în legătură de alianță intimă cu puterea conducătoare din Europa, care este atunci folosul acestor jertfe? Ce sens și ce valoare posedă atunci pentru noi alianța germană?”

Tot acéță îngrijire a esprimat'o cu alte

cui
preț
a
j
tu
f

c
G
cu
res

cu

„Fatalele evenimente” din Bulgaria au dat deocamdată la o parte afacerea Iansky-Edelsheim. Din incidentul interpelațiunilor memorate se va nasce o discuțiune de-o serioasă importanță în dieta ungară. Vr'un rezultat practic nu credem că va ave afară pôte de acela, că va contribui a înăspri conflictul de idei, ce se manifestă între opiniunea publică a Rusiei și a monarhiei noastre.

Organul lui Katkov, „Gazeta de Moscova” pretinde că în Bulgaria se va întâmpla numai ce voiesce Rusia și ce consideră ea de necesar. Unde rămân atunci interesele austro-ungare?

Maghiarii au dreptate să fiă îngrijați, căci ca mâne guvernul va trebui să cêră nouă jertfe contribuabililor spre a se îmbunătăți armamentul oștiresc, introducându-se pușca de repetiție.

Cu ce motive și promisiuni se vor mai puté presenta deputații ungarî înaintea alegătorilor lor, decât aceștia află dînicu din ziare, ca Rusiei îi este permis să facă ceea ce voiesce în peninsula balcanică?

Austro-Ungaria și România.

Sub acest titlu „N. fr. Presse” publică următoarele în numărul său dela 15 Septemvre:

Șilele acestea a fost în Viena d. Sturza, ministrul român al afacerilor străine, și de atunci încôce s'au repetit întrevederile între bărbații de stat austriaci și români. Comitele Kalnoky, care se află în suita împăratului la manevrele din Galiția, a conferit acolo cu trimisul român, d. Dimitrie Sturza, și se afirmă în genere ca actualele relațiuni politice dintre ambele state sunt *forte intime și amicale*. Totuși faptele ce se observă pe tărîmul economic sunt cu totul contrarii acestei intimități politice. Starea de război dăinuiesce mereu. Pe lângă acésta, la sfîrșitul unei curente expiră termenul pentru valabilitatea tarifelor convenționale și tocmai atunci se va resimți în România totă asprimea represiunei. În locul tarifelor directe reduce pentru comunicațiunile cu România, vor intra în aplicare nise tarife locale foarte urcate ale deosebitelor căi ferate austriace și ungare. Cei din România se pregătesc deja spre a preîntîmpina aceste măsuri și se fac reduceri însemnate în prețul transporturilor de grâne spre Brăila și Galați, pe când în direcțiunea spre Austro-Ungaria se vor aplica nise tarife foarte urcate.

De aci va resulta faptul ciudat, că linia ferată Lemberg-Cernăuți, pe partea ei română, va avea să sufere atât din cauza represiunei române, cât și din a celei austriace.

Sobrania și adresa către Țară.

(Raportele Agenției Havas)

— Camera a votat o adresă către Țară astfel concepută: „Reprezentanții Bulgariei rîgă călduros pe Dumnezeu să vă acorde o viață lungă și fericită; vă presintă felicitările lor sincere și expresiunea sentimentelor de atașament și de profund devotament. Ei sunt convinși că după toate cele ce s'au petrecut, tensiunea relațiunilor dintre Rusia și Bulgaria va dispăre și că Țarul ca și în trecut va lua sub înalta sa protecțiune pe poporul bulgar și opera națională ce urmăria, pentru a obține unirea celor două Bulgarii și a asigura existența lor proprie și independența lor.” Acéță adresă a fost dusă de o deputațiune la consulatul Rusiei. Camera s'a ocupat apoi de proiecte financiare.

Regimentele rumeliote au plecat la Filipopoli, afară de unul care a rămas în Sofia.

— Primind deputațiunea biroului Adunării care aducea depeșe către Țară, d. Neclindov, consulul Rusiei, a pronunțat câte-va cuvinte. Iacă textul chiar: „Guvernul Imperial, prețind înaintea de toate ordinea și liniștea în Bulgaria n'ar putea admite ca cine-va să se gândească la întorcerea prințului, a cărui plecare e în ochii săi una din garanțiile prosperității țerei. El vede o altă garanție în voi chiar, care prin înțelepciunea voastră și moderațiunea voastră, puteți înlătura pericole grave. Aduceți-vă bine aminte, domnilor, că ordinea actuală de lucruri, n'a primit încă sancțiune legală în ochii guvernului imperial. Acéță legalitate nu o pôte dobândi guvernul bulgar decât prin prudența și imparțialitatea guvernărilor ei, a membrilor Sobraniei și a viitoare adunări naționale.” Consulul a șis terminând că Rusia se ține mai pre sus de partide, neprotegiându pe nici una.

Instrucțiunile, ce le-a primit d. Neclindov ulterior, erau în înțelesul acestui limbaj.

Oficierii regimentelor de artilerie și infanterie cari au luat parte la lovitură de stat, vor fi aduși la Sofia venind dela Radomir de unde erau internați dela supunerea lor.

Ancheta se va urma în Sofia. Se crede că vor trece în curând printr'un consiliu de răzbel. Regimentul de artilerie revoltat a fost întors la Sofia de noii sei ofițeri.

— Sobrania a adoptat legile relative la rescumpararea imobililor Prințului. O altă lege modifică legea electorală actuală și va fi aplicată la viitoare alegeri pentru marea adunare.

Nu mai rămâne de discutat decât proiectul ce autorisă pe ministrul de război a modifica compunerea întruni din ca

dause: »Mergu cu guvernul actualu; nu voi face, nici măcaru nu voi opune contra lui; imi angajezu vieta pentru acesta...»

Cu toate ca scirea imi venea dintr'o sorginte forte buna, totu me indoiamu; imi venea greu se credu ca Zancov e capabilu se se convertesca tocmai acum. Indoiala mea disparu inse cand vedui ca omenii consulatului rusu d'aci incepu d'o-data se vorbescu reu de Zancov...

Sciri ulterioare m'au luminatu si mai multu. O reactia s'a facutu in tota Bulgaria; chiar cei mai turbați filo-ruși au inceputu se urasca pe Rusia. Nu pot se spunu ca tota lumea e pentru principele Alexandru; der toti suntu contra Rusiloru si aci sta totul. *Bulgarii suntu hotarati se nu suferu amesteculu Rusiei*; insemnati bine acesta.

Camera nu va mai tine multu; dupa raspunsulu la adresa Regentei se va mai vota budgetulu esecutiului viitoru, care va fi totu budgetulu actualu. Din raspunsulu Sobraniei se voru vede multe; d'aceea elu e asteptatu cu multu curiositate.

D. Bogdanov, girantulu consulatului rusu din Sofia, sosese de sera aci; elu plecã la Petersburgu, pote insoțitu de d. Șotochin.

Credu ca sciți deja ca la Te-Deumul oficiatu pentru Taru la Tirnova au fostu fața numai 15 omeni; cu cei 18—20 din Rusciuk, facu 30... Si potu asigura ca dela St.-Alexandru incocce numarul partizanilor Rusiei a scađutu cu mai multu de jumtate.

Bulgaria și pozițiunea de mare putere a Germaniei.

Sub acestu titlu publicã „Wezer Zeitung“ unu articulu isvoritu din cancelaria imperialã germanã, cu scopu d'a justifica politica germanã in cestiunea bulgarã. E probabilu ca, decã prințulu Bismarck ar fi avutu ocaziune a se esprima in Reichstag asupra cestiunii bulgare, și-ar fi apertu politica sa cu aceleasi argumente. In intruducere articulu accentueza, ca Rusia in răsboiulu franco-germanu din 1870 a statu neutrã presupunendu, ca mai tarziu Germania valasa Rusiloru mana libera in Orientu. La congresulu din Berlinu inse Rusia s'a vedutu desamagita in acestã privința și așa s'a amaritu in contra Germaniei. Articulu continuã apoi astfel:

„Francia și-a sporitu astfel puterea sa militarã, încatu se pote măsura cu Germania și arde de pofta ca, cu ajutorulu unui puternicu aliatu, se constringã pe Germania a'i reda Alsația și Lotaringia, precum și alte despăgubiri. Spre a ajunge la acesta e gata la tote, și a nume se lase Rusiei mana libera in Orientu. Intr'aceea Rusia n'a aflatu in Germania sprijinulu ce-lu aștepta in politica sa orientala. Bismarck a încercatu se mijlocesca între pretențiunile opuse ale Rusiei și Austriei și in cele din urma, spre a evita isbucnirea unei lupte, s'a vedutu nevoitu se între intr'unu mai strinsu raportu cu Austria. Astfelu Rusia vede in Germania o pedecã principala pentru planurile sale, din care cauza acesta și-a atrasu ura Rusiei.

„Germania asaderã are a se socoti acum cu dușmania de morte a Franciei și cu ura Rusiei; de alta parte pe Austria, cu care e strinsu aliatu, nu o pote jertfi planuriloru ruse, chiar decã in lucomia rusã dupã țeri n'ar vedu pentru sine nici unu pericolu, care inse cu tote astea esista; la acesta mai vine intrebarea, ca intru catu Austria, a carei poporațiune slavã urãse încă și mai multu pe Germania decãtu Rusii, pote valora in tote împrejurãrile ca aliatu de incredere, și intru catu, decã voința este, puterea ei e indestulitoare. Anglia, care ca și Austria este mai nemijlocitu amenințata prin planurile orientale ale Rusiei, e in timpul de fața cu totul ocupata cu grijile politicele sale interne și nu'i vine se

incurce intr'unu răsboiu european. Prin urmare Germania n'ar pute conta pe unu facticu sprijinu alu Angliei la o resistentã contra Rusiei.

„Astfelu stau lucrurile, și de aceea Rusia socotese ca e momentul favorabilu d'a mai face unu pasu spre țelurile sale ce le urmãresce. Prințulu bulgaru, care lucra ca se inchidã Rusiei drumulu spre Constantinopolu, e inlaturatu și se mirã lumea cu indignare vedendu, ca cancelarul germanu nu gãsesce cu cale a se opune. Der a espune Germania pericoleloru și grozaviei unui răsboiu cu Rusia, dupã părerea cancelarulu imperialu, nu esista unu motivu care se-lu constringã. Nu-i vorba, scie elu bine, ca orice progresu alu Rusiei in peninsula balcanicã este unu pericolu pentru Austria, pentru Germania, pentru întreaga Europã, ba chiaru pentru civilizațiunea lumei; de aceea s'a și opusu elu până acum planuriloru rusesci, din care cauza Rusii lu considerã de celu mai de temutu contraru alu loru. Espectarãrile foiloru guvernamentale, ca cãderea prințulu bulgaru n'ar atinge interesele Germaniei, nu insemnãzã nimic contra acestui faptu; in politicã, și nu numai in ea, adeseori trebuie se inghiți multe decã nu poti impede ca acesta. Negreșitu, nu e imbucurãtoru ca a trebuitu se lase seși facã evenimentele din Sofia cursulu loru; der pentru acesta nu i se pote imputa politicele germane, cãci politica este calcululu cu posibilulu; e cu neputinã inse a te opune pentru duratã altfelu decãtu cu forța mersului desvoltãrii istorice, forței împrejurãrilor factice. Unu lucru e siguru — și nu merita se vorbim — ca Rusia in timpul de fața pentru esecutarea planuriloru sale in peninsula balcanicã are la dispozițiune nu numai puterea armatei sale, marita in anii din urma in modã extraordinaru, ci și pe a Franciei in contra Germaniei; decã Austria are de gându se se'ncurce intr'unu astfelu de răsboiu, decã e pregãtitã de răsboiu, despre acestu punctu principalu publiculu nu scie nimic; nu-mai conducătorii politicele pot fi informați despre acesta; siguru este mai departe, ca acestu răsboiu ar costa pe Germania cele mai mari jertte și, chiar esindu invingetore, Germania și-ar face din vecinulu se u din ostu unu dușmanu de morte pe lângã celu din vestu, așa ca ar trebui se fiã totdeuna cu ochii n patru deschisi, și in contra aceluia, pe cand oricum rezultatulu unui astfelu de răsboiu e in totu casulu indoiosu. Der cumcã, evitãndu-se acum răsboiulu, ar trebui mai curẽndu se u mai tarziu se se porțe, asta'i intrebare; pote se fiã, și in acestu casu e cu putinã, deși nu siguru, ca împrejurãrile se fiã atunci mai favorabile pentru Germania; der se pote și evita răsboiulu, stabilindu-se o înțelegere pacinicã între marele puteri interesate in cestiune, și cum ca Germania lucrãzã in acestu înțelesu, nu e nici o indoialã.

In totu casulu, pericolulu, ca peninsula balcanicã ajunge sub stãpãnirea rusescã, e mai puțin amenințatoru pentru Germania, decãtu pericolulu d'a trebui se lupte in împrejurãrile de fața in același timpu contra Rusiei și a Franciei. Pentru viitorea sorte a Europei nu este numai Germania raspundetore. Spre a abate din spre Europa viitorulu pericolu din partea Rusiloru, nu se pote sacrifica Germania, cand alte mari puteri stau liniștite se u pãndescu momentul ca se lovescã in cõste pe Germania; decã puterile europene nu se potu uni fața cu Rusia, așa ca Germania se fiã liberã in spate, atunci Germania trebuie se lase peirei seși facã cursulu se u; puterea ei nu ajunge ca se'mpedece acesta. Cum ca situațiunea e astfelu, nu e vina politicele germane; este urmarea neevitabilã a evenimenteloru trecute, in prima liniã a victoriiloru germane asupra Franciei, cari au facutu din acestã țera unu aliatu ori cand gata alu Rusiei. Bine înțelesu, ca cu acesta nu s'a quisu ca, decã e cestiunea de nemijlocite și urgente interese ale Germaniei, nu va trebui cu orice pericolu se primescã lupta și se o ducã la capetũ. Când e vorba de a apãra independința și onõrea patriei, atunci nu rãmãne nici o alegere, orice reflexiuni trebuie se tacã. Altu ceva e inse, cand e vorba d'a hotãri, ca ore consultu este a scõte sabia pentru unu pericolu europenũ mai multu se u mai puțin departatu. Atunci e datorã conducătoriloru statulu se chibzuitescã lucrulu și se ia mäsuri estreme numai decã suntu motive a conta pe unu rezultatu favorabilu alu luptei, chiar cu pericolulu d'a vãtãma momentanũ amorulu naționalu. Cum ca va isbitu

cu jertfele aduse acum Rusiei a încungiura se u chiar a amãna pe unu timpu mai favorabilu pentru Germania răsboiulu, asta ni-o va arãta viitorulu. Cu acestã politicã prințulu Bismarck are se raspundã istoriei și pote ca și voesce se o ia asuprași raspunderea.

Planurile Rusiei.

Cum stãmũ cu planurile Rusiei? Din Berlinu ni se asigurã ca s'ar fi observatu o veditã schimbare a politicele rusesci. Trebuie inse se mãrturisimũ — dice „N. fr. Presse“ — ca amũ observatu până acumã forte puțin din acea schimbare. Organulu lui Katkov, cãruia trebuie se i se dea o importanțã și mai mare, dupãce Tarulu a destinsu printr'o decorațiune insemnatã pe redactorulu se u, acestu organu portã nũ limbagi provocãtoru. Elu se referã la progresele ce le-a facutu armata rusescã, cari s'au doveditu la manevrele din Brest-Litevsk, și dice ca in peninsula balcanicã se va întâmpla ceea ce Rusia considerã ca necesaru. Rusia nu pote se aducã jertfe pentru nimeuea, timpul concesiuniloru a trecutũ.

In consonanțã cu acestã atitudine a „Gazetei de Moscva“ declarã consululu rusescu Nekliudov in Sofia, ca guvernulu nu pote admite nici măcarũ idea unei reintõrceri a prințulu Alexandru, și amenințã pe regentã, arẽtãndũ, ca Rusia nici n'a recunoscutũ încă actualã stare de lucruri in Bulgaria.

Intr'aceea partida rusescã in Bulgaria lucrã ne'ncetatũ spre a provoca o turburare a liniștei publice, care se ofere Rusiei pretestulu spre a afirma, ca in Bulgaria domnesce anarchia. Tankov și soși socotese, ca la alegerile pentru Sobrania cea mare se voru pute nasce nisce tumulturi, cari ar pute se servescã Rusiei decã nu tocmai ca pretestu pentru intervențiunea militarã, totuși ca mijlocu spre a trimite unu comisarũ extraordinaru in Bulgaria. In ceea ce privesce intrarea trupelorũ ruse in Bulgaria, foile englese spunũ, ca guvernulu germanu ar fi rugatũ pe cabinetulu din Petersburgu de a face promisiunea tormalã, ca nu se va face nici o intervențiune rusescã in Bulgaria. Rusia a raspunsu la acesta, ca asemenea promisiune pote da nu-uai sub condițiune, ca Austria și Germania se se oblige formalu de a nu sancțiunea realezarea eventualã a prințulu Alexandru. De altmintrelea Rusia se pregãtesce pentru tote casurile. Corespondentulu dela „Daily News“ telegrafiazã din Odessa ca in împrejurimile acestui orașu s'au concentratu deja 20,000 omeni aduși din Crimea și ca dupã aceștia s'ar aștepta se urmezẽ încă 20,000.

„Gazeta de Moscva“, organulu lui Katkov, amintind distincțiunea ministrulu de răsboiu, cãruia i s'a conferitu ordinulu Alexandru Nevski in briliante, scrie despre puterea armatã a Rusiei, între altele:

Răsboiulu dela 1877 a aflatu pe Rusia tocmai in mijloculu reorganizãrii cauzate prin intruducerea serviciului obligatorũ generalu. Cu tote acestea armata rusescã s'a bătutu bine. Acum s'au adausu reformele celorũ șese ani din urma și acum o Plevnã ar fi imposibilã. Ori ce s'ar întâmpla armata rusescã pote se întâmpine in consciința puterei sale evenimentele și ea pote se fiã unu aliatu puternicu, tocmai așa ca unu dușmanu înfricoșatũ. O asemenea armatã este o garanțiã sigurã a pãcii, a unei pãci onorifice, care apãrã interesele vitale ale țerii. Aceste fapte diplomația pote și trebuie se le aibã in vedere. In peninsula balcanicã nu numai ca se pote face ceea ce voesce Rusia, ci se va face ceea ce Rusia crede de lipsã și de ceea ce nu se pote

lăpăda seface pe placul cuiva. Timpul concesiunilor a trecut. Manevrele dela Brevs-Litevsk au fost un esamen pentru armata rusă, care esamenul a și avut rezultatul dorit. Acuma vine rândul la diplomația.

SCRILE DILEI.

P. S. Archiepiscopul și Metropolitul *Miron Romanul* a oficiat Duminecă în biserica Sf. Neculae din Scheiu în Brașov, asistându la oficiul divin foarte multă lume. După ameli a plecat la Râșnov unde a sfințit Lună biserica cea nouă; după ameli a fost banchet. Din Râșnov P. S. Sa s'a dus la Zărnești. Astăzi se întorce în Brașov mergându la Săcele și mâne se va întorce la Sibiu

—x—

Ni se scrie de lângă *Reghinul săsesc*, cu data 16 Septembrie n.: »Din drumul de țera alu Reghinului săsesc, cum trece calea ferată către Harbuș peste drumul care duce la Gurghiu, apoi spre nord, pentru A. Sa principele de coronă *Rudolf* s'a gătit un edificiu, o vilă frumoasă, compusă din vr'o câteva camere frumoase, în care AA. LL. vor scobori din vagon. Stațiunea căii ferate Harbuș se află în depărtare de 1/2 kilometru dela vila sus amintită, care e făcută în drumul Gurghiului, ca de acolo AA. LL. să încungiure drumul țerii mergendu direct la Gurghiu. Dér cu depărtarea tatălui urșilor, Badea Nechita Bloșiu, din astă lume s'au depărtat și s'elbătaciunile din munți. În săptămâna trecută consilierul de secțiune Iosef Pausinger a raportat A. Sale, că în urma cercetărilor făcute prin munți nu sunt decât 5—8 urși, sunt însă porci s'elbatici destui. La acesta a răspuns A. Sa, că decât numai doi urși ar fi și n'ar împușca nici unul din ei, totu se va duce la Gurghiu, pentru că are interesu să se ducă. Ziua sosirei A. Sale e hotărâtă pe 1 Octombrie n. Cine va ocupa locul lui Badea Nechita ca conducător la vânătoare, v'eu voi comunica. Așu puté dice că vor fi Badea Vica Bloșiu din G. Orșova, v'eu cu Badea Nechita, coetani și Badea Simion Farcașu din G. Hodac, vigili erarial și țeran opincari vestiți.

—x—

Trimisiu Regelui României pentru a saluta pe monarhul nostru *Francisc Iosif* în Galiția la manevre, au fost decorați. D. D. *Sturza*, ministrul Cultelor și alu Instrucțiunii publice, a primit marea cruce a ordinului „*Leopold*“, și maiorul *Șomănescu* „*Crucea Conturei*“ a ordinului „*Francisc Insif*“.

—x—

Consiliul orașenesc alu *Clușului* a luat dispoziții pentru o eventuală înființare a două spitale pentru militarii loviți de coleră. Unul din ele va fi tocmai în apropierea garei, pentru ca bolnavii de coleră ce vor sosi cu trenul să fiă conduși de-adreptul în spital fără a mai trebui să intre în oraș.

—x—

Erăși a mai dat ministrul *Trefort* peste un „agitator“ panslavist în persoana decanului *Boor*, profesor de religie la gimnaziul din Skalitz. Ministrul l'a destituit, pricinindu o nouă amărăciune între panslaviști.

—x—

În comuna catolică *Crișul mare* a produs mare resensu alegerea cantorului și învățătorului, făcută la 5 August; 216 membri cari plăteau taxe lecticele nu s'au învoit cu rezultatul și se adresară episcopului din Waitzen, care însă întări alegerea. Din cauza acesta 40 membri de familie și-au auunțat trecerea lor la protestantism și esemplului lor vor mai urma încă mulți alții.

—x—

Reuniunea pompierilor voluntari din Brașov va serba la 26 Septembrie n. c. jubileul de de cece ani alu șefului ei d. *Carol Ludovic Schuster*.

—x—

În noptea de 12 Septembrie un nou incendiu a izbucnit în strada română din *Șimleul Silvaniei*. Se dice că focul ar fi fost pus de o mână dușmănoasă. A ars o cârciumă, care era proprietatea bisericii românești gr. cat., și câteva edificii de ale locuitorilor. Paguba nu e tocmai mare, căci a succesu degrabă a localisa focul.

—x—

Cu privire la atentatul comis contra ministrului președinte *Brătianu*, diarele din Bucuresci ne aduc știri, că redacțiunile diarelor opoziționale au fost atacate de cete de cetățeni, spărgându ferestrelor, stricându obiectele, maltratându pe mai mulți redactori, din partea cărora s'au și făcut pașii necesari la parchet contra atacatorilor. Asasinul *Stoica Alexandrescu* a implicat în odiosul atentat și pe deputatul *Oroveanu* din Râmnicul Sărat, care s'a arestat împreună cu mai multe persoane totu din Râmnic. Ministrul *Brătianu* a primit felicitări dela d-nii *Kalnoky*, ministru alu Austro-Ungariei, *Bismark* alu Germaniei, *Giers* alu Rusiei

White ambasadoru alu Angliei, dela regele Greciei, *Coutouly* ambasadoru alu Franciei, guvernul s'erbesc etc.

Certele de graniță.

„Românul“ de Sâmbătă, 18 Septembrie, revine din nou asupra cestiunii regulării granițelor între Ungaria și România scriindu între altele:

În momentul de față, între România și Austro-Ungaria este neînțelegere asupra granițelor.

„*Românul*“ a formulat, în general, plângerile și revindcărilor Românilor.

Și „*Fremdenblatt*“, organu recunoscut alu guvernului austriac, a răspuns că această cestiune se va regula curându, se va regula chiar luna acesta.

Trebuie deci să ne ocupăm de această cestiune și s'o discutăm câtu mai multu se va puté, chiar în ale ei amănunte....

„*Fremdenblatt*“ adresându-se către noi cei dela *Românul* dice:

»Din parte-ne putem asigura pe colegii nostri că și la noi, mai v'ertosu în Ungaria, plângerile în privința arbitrarilor violari de granițe din partea Românilor sunt totu atât de dese ca și în România.«

Credem; mai mult: afirmăm că așa este. Ungurii de pe timpul când opiniunea publică europeană îi credea și erau persecutați, au fost deprinși să credă că sgomotul e o forță și ei facu ș'acum sgomotu.

Înt'adeveru, când un Român din România, curios d'a vedea și elu Român cari și-au uitat limba maternă și paternă, trece în comitatul *Trei-Scaunelor* din Transilvania și întrebă, cercetă, Ungurii vedu în elu un agentu daco-romanist și-l arestează, temându-se ca nu cumva elu să fi adus cu sine puterea d'a spulbera actualul statu maghiar; când, asemenea, vr'unu consiliu județean, în județele ce atingu frontaria, ia măsuru d'a întinde șoseaua județeană până la frontaria Ungurii vedu în bietul ingeneru, în bietul conductoru său picheru de cele mai multe ori un generalu român care ridică planuri strategice și pregătesce calea unei viitoare invasiuni a Transilvaniei.

Acestea așa sunt; însă omenii serioși, cari scriu „*Fremdenblatt*“, voru recunose că Ungurii iau spaimele conștiinței lor dreptu realități și credu că Românii facu ceea ce Ungurii de sigur ar face într'apărarea fraților lor.

Plângerile din partea Ungurilor pentru vr'o călcare de frontaria din partea Românilor neseriöse deci fiindu, nici unu locu nu potu avé într'o discuțiune serioasă și de omeni serioși făcută asupra cestiunii frontierelor între România și Austro-Ungaria.

Înt'adeveru, pajurele române — pentru simplul motiv că nici nu există — nu s'au putut strămuta dintr'unu locu într'altul, n'au putut p'etruce înăuntrul granițelor austro-ungare și a ocupa teritorii cari nu ale României erau,

Aceste considerațiuni, pe cari le supunem colegilor dela „*Fremdenblatt*“, sunt de natură, credem noi, d'a convinge pe ori cine — că asemănare nu e și nu poté fi între plângerile Românilor și plângerile Ungurilor pentru reciproc încălcări de frontaria.

Înlăturăm deci scusa, căci plângerile Ungurilor sunt numai o scusă pentru încălcările lor și, în altu articolu, vomu urma desbaterea în privința celorlalte părți ale comunicatului ce „*Fremdenblatt*“ adresează „*Românului*“.

Vremu, ținemu și datoru suntem intereselor țerei noastre chiar și intereselor românei în genere a convinge organele autorizate ale pressei germane, și chiar austriace, că — decât Ungurii strigă — nu faptele Românilor, fiă d'aici, fiă de dincolo, ci imboldirile conștiinței lor pentru barbara purtare contra Românilor le inspiră acele strigăte; că ele n'au altu scop decât d'a fi pavéză pentru atentatele ungare în contra României libere prin strămutarea granițelor, în contra Românilor de sub coronă S-tului *Stefan* prin persecutarea limbei și vieții românești d'acolo.“

Ultime sciri.

Sofia, 18 Septembrie. — Înainte de a se despărți, Camera a votat tratamentul regenților, care a fost ficsat la 24,000 franci pe an.

Vr'o 60 de deputați s'au întrunit aseră într'unu banchet organizat cu ocaziunea aniversării revoluțiunii din Filipopolu. Ei au adresat o depeșă colectivă principelui *Alexandru*, în care atestă că țera îi este dată pentru succesul revoluțiunii.

Sofia, 18 Septembrie. — Sobrania a fost prorogată fără incidentu. Alegerile pentru marea adunare sunt fixate pentru ziua de 11 Octombrie.

SCRILE TELEGRAFICE.

(Serv. part. a Gaz. Trans.)

PESTA, 20 Septembrie. — În vorbirea ce a ținut-o înaintea alegătorilor din *Iaszbereny*, a declarat *Apponyi* că trebuie să o rupă cu politica esteriă de până acum, care amenință existența Ungariei și a monarhiei. Ca și *Horvath*, accentuă *Apponyi* că trebuie să se mențină independența statelor balcanice.

SOFIA, 20 Septembrie. — Consulul rusesc înmână guvernului o notă, prin care cere ca să nu se pertracteze procesul, contra conjuraților, înainte d'a se fi mai liniștit spiritele. Consulul germanu a sprijinit nota rusescă. Se crede că guvernul va da un răspuns în sensu refuzător.

PESTA, 21 Septembrie. — Lui „*Pester Lloyd*“ se anunță din Viena, că cabinetul austriac persistă pe lângă deciziunea majorității *Reichsrathului* în privința vămii pe petrolu, prin urmare a respinsu propunerile guvernului unguresc.

MADRIDU, 21 Septembrie. — Două escadrone de cavalerie și 200 infanteriști s'au revoltat strigându: *Trăiescă republica!* și împușcară pe conducătorii lor. Generalul *Paris* trimise contra lor trupe, care respinseră pe revolțai. S'a proclamat starea de asediu.

DIVERSE.

Necrologu. — Jalcii părinți: *Netti și Teodoru Tat*, preotul român din Sângerul de Câmpia, cu inima frântă de durere anunță perderea din viață a prietenilor și neuitătorilor săi fi: *Olivia*, pe care nemilosa morțe a răpit-o din brațele părintesci pe timpul săntei s'erbători a înălțării Domnului, în etate de 3 luni. Abia câteva luni mai târziu, în 23 August, fu lovită de difterită sora sa mai mare: *Virginia*, care în ziua următoare, 24 August, în etate de 9 ani și patru luni se duse la cele eterne, lăsându cea mai cumplită lovitură de doliu în inima părinților nefericiți. La 10 Septembrie fiul lor prea rubitu *Georgiu* (Ghiță), totu ca victimă a difteritei, în etate de 5 ani și 3 luni, își trimise la ceruri nevinovatul său sufletu, și imediat după elu, în 11 Septembrie, urmă micul său frate *Teodoru*, în etate de 2 ani și 9 luni.

„Eramu o familie fericită — ne dice nemângăiatul tată — căci înainte de asta cu câteva luni cinci copilași mândri și frumoși suridau în jurul mesei noastre. Astăzi însă nu ne-a mai rămas decât un singur fiu și reamintirea durerosă a unor speranțe perdate. — „Sic fata tulere!“

Dumnezeule, o cometă! — Cu această exclamațiune intrase la 23 Augustu pe la 8 ore seara la un birtu în strada *Schüttel* o babă, alarmându consumătorii cari erau pe strada, unde se adunase un publicu numeros, observându fenomenul ceresc. Într'adeveru, în direcțiunea septentrio-orientală strălucea în mijlocul astrelor un mare corp luminos, care învintindu-se în jurul osiei sale arunca din când în când rase și scinte de diferite mărimi, avendu aparița unor meteore. Nimeni nu știu să-și esplice fenomenul: »E o cometă! dicea unul, »nici decum, e învederat unu meteoru, care va plesni îndată,“ opina unu altu. »Vai de noi!“ țipa unu alu treilea, »acesta povestese izbucnirea unui mare răsboiu; orizontul politicu a și început a se întuneca.“ »Pote că ai cuvântu, adăugă unu alu patrulea, »deși după părerea mea însemnăză fomete sau epidemii. Vedeți și alte semne, toate alimentele se scumpesc din zi în zi și colera se apropie de noi cu pași gigantici!“ Discuțiunea era d'o mare animațiune; nu erau doi omeni d'această părere și fiăcare stăruia și-și apăra opiniunea lui. Atunci unu bășel, care ascultase în tăcere, resolvă cestiunea ridându: „Ha, ha, ha! ce guguman sunteți, nu e nici cometă, nici meteoru. Nu prevestesc nici răsboiu, nici fomete, nici altceva, e numai unu smeu ce l'a suitu *George* și l'a coda lui are unu lampion c'o luminare aprinsă înconjurată de cartușe de focu bengal. Se vede că flacăra luminării a aprinsu cartușele și ecă totu fenomenul.“

Bibliografiă.

A esit de sub tipar: „**Serbarea școlară dela Iași** cu ocazia împlinirii a 50 de ani dela înființarea învățământului superioru în Moldova“. Acte și documente. Publicațiă făcută la însărcinarea și sub aspiciile d-lui ministru de culte și instrucțiune publică alu României, *Dimitrie A. Sturza*. Autori: *A. D. Xenopolu*, profesor de istoria Românilor la universitatea din Iași și *C. Erbiceanu*, totu acolo profes. de teologie la seminarul *Socola*. Iași, 1885. Tipografia Națională. (Strada *V. Alexandri*). Opolu are formatu mare 8°, chărțiă fină, în mărime de 412 pag.

Editor: *Iacobu Mureșianu*.

Redactoru responsabilu *Dr. Aurel Mureșianu*

Bursa la bursa de Viena

din 17 Septembrie st. u. 1886.

Rentă de aur 4%	107 15	Bonuri croato-slavone	105.—
Rentă de hârtie 5%	94 80	Despăgubire p. dijma de vin ung.	99.75
Imprumutul căilor ferate ungare	—	Imprumutul cu premiu ung.	120.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (1-ma emisiune)	100.25	Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	125.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (2-a emisiune)	—	Rentă de hârtie austriacă	84.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (3-a emisiune)	—	Rentă de arg. austr.	85.30
Bonuri rurale ungare	104.90	Rentă de aur austr.	118.75
Bonuri cu cl. de sortare	105.—	Losurile din 1860	140.50
Bonuri rurale Banat-Timșu	105.—	Acțiunile băncii austro-ungare	862.—
Bonuri cu cl. de sortare	105.—	Act. băncii de credit ung.	288.50
Bonuri rurale transilvane	105.—	Act. băncii de credit austr.	278.50
		Argintul — Galbini împărătesc	5.97
		Napoleon-d'or	9.98
		Mărci 100 împ. germ.	61.70
		Londra 10 Livres sterlinge	126.65

Bursa de București.

Cota oficială dela 5 Septembrie st. v. 1886.

	Cump.	vend.
Rentă română (5%)	94 1/4	94 3/4
Rentă rom. amort. (5%)	96 1/2	97—
convert. (5%)	88—	88 1/2
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	32—	33—
Credit fonc. rural (7%)	103 3/4	104—
" " (5%)	87 1/2	87 3/4
" " urban (7%)	100 1/2	101—
" " (5%)	92—	92 1/2
" " (5%)	82—	82 1/2
Banca națională a României 500 Lei	1030	1046
Ac. de asig. Dacia-Rom.	272	276
" " Națională	213	220
Aur contra bilete de bancă	13.95	14.15
Bancnote austriace contra aur.	2.01 1/4	2.02

Lecțiuni

de
Cantă, Piano și Limba franceză
da
Julia Hesshaimer.

Doritorii să binevoiască a se adresa:
Strada nouă de sus Nr. 168
Casa Tartler.

Schimbare de locală!

Mi permită a comunica onor. publică, că cu ziua de 27 Septembrie n. îmi mută depositul meu de mărfuri în casa lui **Iosef Preutner Nr. 483 Strada Căldărarilor**. În acest local mai mare și mai luminos, care oferă onor. clientele mai multă comoditate, sunt în plăcută poziție a pute servi cu articulele de până acum în mai mare cantitate d'a-și alege. Mulțumind cu îndatorire pentru încrederea ce mi s'a arătat până acum, mă rog pentru marea bunăvoință și în noul local și asigură că oferă marfă bună pe prețuri cât se poate de ieftine.

Cu deplină stimă

Mathias Löw.

Concursul.

Prin acesta se escrie concursul până în 25 Septembrie 1886 pentru ocuparea postului de învățător în clasa II. la școala elementară gr. cat. din Telciu, împreună cu salariu anual de 200 fl. din fondul acestei școle, de ridicat în rate lunare anticipative, invitându-se doritorii de a reflecta la acest post, ca până la termenul statorit să-și înainteze suplicile sale provădate cu documente de calificare, servit și purtare la

Senatul școlar gr. cat. în Telciu,
2-3 *comitatul Bistrița-Năsăud.*

Avisul d-loră abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerației să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fașia sub care au primit diarul nostru până acuma.

Domnii ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa lămurită și să arate și posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta				Budapesta-Predeal					Teiuș-Arad-Budapesta				Budapesta-Arad-Teiuș.					
	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren omnibus	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus			
București	—	4.50	7.30	Viena	11.10	—	—	—	—	Teiuș	11.09	—	3.56	Viena	11.00	—		
Predeal	—	9.32	1.14	Budapesta	7.40	1.45	3.15	6.20	8.00	Alba-Iulia	11.46	—	4.27	Budapesta	8.05	—		
Timiș	—	9.56	1.45	Szolnok	11.05	3.44	7.29	9.11	11.40	Vințu de Jos	12.20	—	4.53	Szolnok	11.02	—		
Brașov	—	10.29	2.32	P. Ladány	2.02	5.21	8.27	11.26	2.31	Șibot	12.52	—	5.19	Arad	11.12	—		
Feldiara	6.22	—	2.55	Oradea mare	4.12	6.41	—	1.28	—	Orăștia	1.19	—	5.41	Glogovaț	3.37	—		
Apatia	7.01	—	3.38	Várad-Velenceze	—	—	9.45	2.00	—	Simeria (Piski)	1.48	—	6.08	Györök	4.13	—		
Agostonfalva	7.33	—	4.17	Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—	Deva	2.35	—	6.39	Pauliș	4.38	—		
Homorod	8.01	—	4.47	Mező-Telegd	—	—	10.28	2.34	—	Branicica	3.04	—	7.04	Radna-Lipova	4.51	—		
Hașfaleu	8.45	—	5.42	Rév	—	—	7.42	11.36	3.18	—	—	7.29	Conop	5.10	—			
Sighișoara	10.10	—	7.37	Bratca	—	—	12.10	3.41	—	Gurasada	3.50	—	7.41	Bérvova	5.38	—		
Elisabetopol	10.29	—	8.01	Bucia	—	—	12.43	4.01	—	Zam	4.25	—	8.12	Soborșin	5.57	—		
Mediaș	10.39	—	8.21	Ciucia	—	—	8.31	1.31	4.26	Soborșin	5.09	—	8.49	Zam	6.42	—		
Copsa mică	11.19	—	9.05	Huedin	—	—	9.01	2.56	5.08	Bérvova	5.56	—	9.29	Gurasada	7.14	—		
Micăsasa	11.54	—	9.43	Stana	—	—	—	3.29	5.27	Conop	6.18	—	9.49	Ilia	7.43	—		
Brășu	12.12	—	10.02	Aghiriș	—	—	—	4.00	5.50	Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23	Ilia	8.01	—		
Clăciunel	12.56	—	10.30	Ghirbău	—	—	—	4.18	6.02	Pauliș	7.12	6.30	10.37	Branicica	8.21	—		
Teiuș	1.30	—	11.34	Nedeșdu	—	—	—	4.36	6.24	Györök	7.27	6.47	10.52	Deva	8.47	—		
Aiud	1.45	—	11.52	Clășiu	10.45	—	—	5.05	6.43	Arad	7.56	7.17	11.18	Simeria (Piski)	9.05	—		
Vințu de sus	2.34	—	11.41	Apahida	11.14	—	—	—	7.03	Arad	8.10	7.32	11.32	Orăștia	10.10	—		
Uiora	2.55	—	1.12	Ghiriș	1.06	—	—	—	7.26	Szolnok	2.39	—	4.53	Șibot	10.34	—		
Cucerdea	3.17	—	1.42	Cucerdea	—	—	—	—	8.51	Budapesta	3.16	—	5.10	Vințu de Jos	11.04	—		
Ghiriș	3.24	—	1.51	Uiora	2.01	—	—	—	9.31	Viena	6.50	—	8.16	Alba-Iulia	11.19	—		
Apahida	3.36	—	2.15	Vințu de sus	2.10	—	—	—	9.43	Teiuș	—	—	6.05	Teiuș	11.04	—		
Clășiu	4.11	—	3.12	Aiud	2.19	—	—	—	9.51	Arad-Timișoara				Simeria (Piski) Petroșeni				
Nedeșdu	4.11	—	3.12	Teiuș	2.33	—	—	—	9.58									
Ghirbău	5.36	—	4.59	Crăciunel	3.35	—	—	—	10.24									
Apahida	5.56	—	5.30	Blașu	4.09	—	—	—	11.28									
Clăciunel	6.31	6.03	8.00	Micăsasa	4.29	—	—	—	11.44									
Nedeșdu	6.52	6.21	8.34	Copsa mică	4.49	—	—	—	12.18									
Ghirbău	7.08	—	8.59	Mediaș	5.05	—	—	—	12.36									
Aghiriș	7.23	—	9.56	Elisabetopol	5.45	—	—	—	—									
Stana	8.12	—	10.16	Sighișoara	6.06	—	—	—	1.22	6.01	Arad	5.48	—	6.05	Simeria	—	11.50	
Huedin	8.12	7.14	11.04	Hașfaleu	6.45	—	—	—	1.56	6.40	Arad nou	6.19	—	6.33	Streiu	—	12.27	
Ciucia	8.52	7.43	12.17	Homorod	7.40	—	—	—	2.34	7.20	Németh-Ságh	6.44	—	6.58	Hațeg	—	1.19	
Bratca	9.10	—	12.47	Agostonfalva	8.07	—	—	—	3.02	8.01	Vinga	7.15	—	7.29	Pui	—	2.10	
Rév	9.29	—	1.21	Apatia	10.05	—	—	—	4.41	10.05	Orczifalva	7.47	—	7.55	Crivadia	—	2.57	
Mező-Telegd	9.41	8.22	2.02	Feldiara	11.02	—	—	—	5.30	11.02	Merczifalva	—	—	—	Banița	—	3.35	
Fugyi-Vásárhely	10.24	8.48	3.06	Brașov	11.37	—	—	—	6.03	11.37	Timișoara	9.02	—	9.08	Petroșeni	—	4.04	
Várad-Velenceze	10.43	—	3.38	Timiș	12.14	—	—	—	6.35	12.14	Timișoara-Arad				Petroșeni-Simeria (Piski)			
Oradia-mare	11.—	9.13	4.05	Predeal	1.09	—	—	—	7.14	1.09								
P. Ladány	11.15	9.18	10.55	București	1.55	5.45	—	—	—	1.50								
Szolnok	1.09	10.38	1.23		2.53	6.22	—	—	—	2.48								
Buda-pesta	3.29	12.20	3.24		3.28	6.47	—	—	—	3.23								
Viena	6.38	12.20	10.05		9.35	11.45	—	—	—	4.56								
	—	2.15	2.15							4.56								
	3.00	8.00	6.05							9.44								

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grose.